

Bush – intelligent men

| av Ann-Sofie Dahl

George W. Bush har tagit sig både in och ut från ett par av världens mest krävande universitet. Jämfört med vad vi är vana vid är USA:s nye president en extremt välutbildad politiker och ingen dumbom. Men han är inte mycket för att vimsa med teoretiska utläggningar som saknar bärighet på det verkliga livet.

I JANUARI SVORS George W. Bush in som USAs fyrtiotredje president: en man som omedelbart dömdes ut av den samlade vänstern som en okvalificerad dumbom och en fara för världsfreden eftersom han inte kunde namnet på en nyutträd general i Pakistan och förväxlade några av de forna sovjetrepublikerna i en intervju.

Det är till att hålla sig med olika måttstockar vid bedömningen av politiska ledare, vill jag lova. Aldrig att svenska journalister någonsin skulle få för sig att testa ledamöterna i den egna regeringen, eller svenska politiker i allmänhet, med den sortens detaljfrågor. Och tur är väl det, för politikerna.

Nu handlar begåvning faktiskt inte om att omedelbart kunna ge svar på mer eller mindre perifera detaljfrågor, vare sig för svenska eller amerikanska politiker. Men man kan ändå konstatera att kraven på ledarskapet är en aning olika i USA och Sverige.

George W. Bush kanske inte kom på namnet på den nyutnämnde pakistanske ledaren på studs: värre katastrofer har mänskligheten råkat ut för. Vad man däremot bör notera är att han har examina från exklusiva

skolor som Yale University och Harvard Business School, två av inte bara USAs utan världens bästa universitet. Just det: världens.

Där antas verkligen inga dumskallar, eller ens lite lagom klyftigt folk. För att komma in på USAs bästa universitet i Ivy League-klassen krävs resultat i absoluta toppklassen på SAT-testet.

SAT är en förkortning av Scholastic Aptitude Test (ungefär begåvnings- och lämplighetstest), och fungerar som det etablerade bedömningsinstrumentet i den amerikanska universitetsvärlden. I mitten av 1960-talet, när unge Bush bedrev sina studier, hade SAT-gränsen för antagning vid Harvard stigit till mellan 675 och 695, den högsta dittills och i landet.

För alla som tror att det görs undantag från denna regel för berömda och rika elever kan jag, med samlad erfarenhet av ett drygt decennium som lärare, forskare och föreläsare vid amerikanska universitet, intyga: det görs det inte. Läroanstalter i den kategorin är alldeles för måna om sitt goda renommé för att ens för ett ögonblick överväga några sådana åtgärder.

Låt oss då för jämförelsens skull ta en titt på utbildningsnivån i den svenska regeringen: Göran Persson, vårt lands statsminister, har oavslutade studier vid Örebro Högskola på sin resumé. Andra i regeringstoppen, som Mona Sahlin och Björn Rosengren, har uppenbarligen aldrig satt sin fot på ett universitet (annat än möjligen för att värva röster vid valen).

ANNA LINDH AVVIKER FRÅN DET allmänna mönstret. Genom att ha tagit en jur kand. Försvarsminister Björn von Sydow torde å sin sida löpa risk att mobbas vid regeringmötena, docent i statsvetenskap som han är.

Man kan undra vad som hände med det socialdemokratiska bildningsideal som fortfarande fanns in på sextioalets början. Efter lång politisk kamp för att få

inte intellektuell

tillgång till samma utbildning som andra grupper i samhället, är det som om socialdemokratin helt har tappat intresse – och respekt – för kunskaper och skolning.

Andra partier är i och för sig inte alltid så mycket bättre: inte ens den moderate statsministern – vida känd för sina detaljerade kunskaper i de mest skilda ämnen – kan visa upp någon universitetsexamen i sin curriculum vitae, trots att han vistades vid Stockholms universitet under ett antal år och raskt gjorde sig ett namn inom studentförbundskretsar (och han hade sannolikt klarat frågorna som Bush missade med lätthet och bravur).

Därmed inte sagt att de är sämre människor för det, givetvis inte (däremot kanske mer utbildning skulle vara en fördel i deras gärning som politiker). Poängen är att det verkar så mycket lättare att kritisera en republikansk president än att ställa några liknande krav på politiker-na på hemmaplan.

George W. Bush är givetvis ingen dumbom. Det är helt enkelt en omöjlighet för dumskallar att ta sig både in på Yale och Harvard och ut därifrån; Bushs många kritiker kan ju göra ett försök och se hur lätt det är. Det vimlar av begåvade studenter även på USAs andra universitet, men det finns garanterat inga medelmåttor på toppuniversiteten.

BUSH ÄR DÄREMOT DEN FÖRSTE amerikanske presidenten med en MBA, ungefär motsvarande fil lic, från Harvard. Inte ens Bill Clinton, som bedrev sitt ledarskap i Vita Huset som ett enda långt doktorandseminarium, kan visa upp en så hög examen.

Problemet verkar vara att man medvetet eller omedvetet rör ihop två saker: skillnaden mellan å ena sidan intelligens och å andra att vara intellektuell.

George W. Bush är utan tvekan en begåvad man, men han har förvisso ingen intellektuell läggning och har heller aldrig utgett sig för att ha det. Till skillnad från sin

företrädare finner han inget speciellt värde i att vimsa in sig i långgrandiga teoretiska resonemang utan någon större bäring på verkliga livet.

Den nye president Bush är en typisk CEO, en exekutiv vd-typ, till sin personlighet: han fattar snabba beslut utifrån sin information, sin politiska övertygelse och vision, och litar helt på sin kvalificerade stab av medarbetare och deras omdömen.

Därvidlag – och i många andra avseenden – är det en stor förändring som skett i Vita Huset under de senaste månaderna. Ingen kan förneka att den förre presidenten är både begåvad och intellektuell. Frågan är om hans briljans alltid var till någon vidare fördel i beslutsfattandet, som det för det mesta tog eviga tider och oräkneliga turer för presidenten att ta sig fram till. En liten gnutt moral hade däremot inte skadat.

Hans vicepresident, Al Gore, har i sin tur den egenheten att han enbart litar till sitt eget omdöme, och klarar därför inte av att delegera ens minsta lilla syssla. Inte heller det en speciellt lyckad personlig egenskap i de här sammanhangen.

NÅGRA SÅDANA PROBLEM har inte den nye president som flyttade in på 1600 Pennsylvania Avenue, i slutet av januari och för det ska vi nog alla vara tacksamma.

Fastän man kanske inte tror det hemma i Sverige är det faktiskt många här i USA som är övertygade om att det kommer att gå riktigt bra för den nye presidenten.

Och att han har börjat bra är de flesta faktiskt överens om, demokrater inkluderade.

Docent Ann-Sofie Dahl (ADahl@csis.org) är verksam som Senior Visiting Scholar vid Center for Strategic and International Studies (CSIS) i Washington, DC.